

Blended learning

Læring og Medier (LOM) nr. 22, 2020

Ulla Konnerup, Aalborg Universitet
Christian Dalsgaard, Aarhus Universitet

Indledning: blended learning

“Blended learning”, “blended teaching” og “blended education” er betegnelser, der gennem de senere år bliver anvendt på flere og flere uddannelsesinstitutioner. Begreberne har relationer til beslægtede betegnelser som hybrid læring, fleksibel uddannelse, multi-mode learning samt learning ecology. Det er på den ene side nogle meget brede begreber, der kan bruges til mange forskellige typer af undervisningsforløb, og som dermed kan kritiseres for at være upræcise og for generelle til at være anvendelige. På den anden side peger begreberne på en sammensætning og en kompleksitet i tilrettelæggelsen af undervisning, hvor man benytter sig af forskellige værktøjer, metoder og rum. Dermed udgør betegnelsen blended learning ikke en særlig tilgang eller pædagogik, men skal nærmere ses som en åbning mod at tilrettelægge undervisning på nye måder, der er supporteret og medieret af flere teknologier, og hvor forskellige on/offline formater og samarbejdsformer er gentænkt i hele forløb; at man fx ikke blot tilføjer teknologier som et ekstra lag oven i den eksisterende undervisning, men at man tænker det sammen i en helhed. På den måde kan blended learning ses som en anledning til at gentænke undervisning og uddannelser med inddragelse af forskellige metoder, teknologier og undervisningsformer.

I de seneste 20 år er forskellige variationer af og formater for blended learning blevet en naturlig del af uddannelsesinstitutionernes tilbud. Formen anses for at kunne bidrage til en pædagogisk mangfoldighed og øge mulighederne for fleksibel tilrettelæggelse af undervisning.

Selve begrebet “blended learning” betegner rammesætningen af en række af fysiske og online undervisningsmiljøer end en egentlig læringsforståelse; men hvilken forståelse af læring kendetegner og muliggør de forskellige formater og designs af blended learning? De mangeartede og mangefacetterede læringskontekster udfordrer didaktiske designere og det bliver nødvendigt at forholde sig til, hvordan læring finder sted i og på tværs af forskellige typer af læringsmiljøer. En central udfordring ligger i at tilrettelægge et “godt blend”, der udgør en helhed, hvor der er en pædagogisk overensstemmelse mellem eksempelvis online og fysiske formater, og at disse ikke kommer til at køre som parallelle eller adskilte forløb.

De er disse spørgsmål og udfordringer, der er udgangspunktet for og bliver behandlet i artiklerne i dette temanummer til Læring og Medier.

Introduktion til temanummerets artikler

Artiklen *Jeg vil have rigtig undervisning! Profiler af blandede learnere i efter- og videreuddannelsen* af Monica Irene Krarup Olesen sætter fokus på studerendes roller og tilgange til et forløb tilrettelagt som blended learning. I artiklen præsenteres fire profiler af studerende i et blended efter- og videreuddannelsesforløb. De fire identificerede profiler er "De synlige", "De selvstændige", "De undersøgende" og "De opgivende", der er udtryk for en variation i deltagernes motivation for at lære og for at deltage i et blended forløb. Med baggrund heri diskuteres i artiklen, hvordan blended learning kan anvendes til at imødekomme forskellige præferencer, motivation og tilgange blandt studerende.

I artiklen *Blended undervisning og metarefleksioner – kompetenceudvikling i tværprofessionelt underviserregi* præsenterer Anne Winther Jensen og Jan Ohrt Nissen resultaterne af et opkvalificeringsprojekt for undervisere på Professionshøjskolen Absalon, der blandt andet havde som mål at udvikle en didaktisk ramme for blandede forløb. Blandt andet viste erfaringer fra projektet, at underviserens løbende meta-refleksioner i relation til egen undervisning med afsæt i erfaringer fra selv at være "studerende" i opkvalificeringsforløbet var frugtbare i forhold til at knytte an til de studerendes perspektiv i udviklingsarbejdet.

Artiklen *Værde med blandat lærande* af Lena-Maria Öberg tager afsæt i de forskellige værdier, som forskellige grupper kan have til digitalisering og blended learning. I artiklen præsenteres en undersøgelse af forskelle og ligheder i, hvordan studerende, lærere og ledelse beskriver værdien af blended learning med særligt fokus på fleksibilitet. Resultaterne af undersøgelsen viser, at de tre grupper beskriver tilsvarende værdipositioner, men også at lærerne skiller sig ud, idet de har mest vanskeligt med at sætte ord på værdier i relation til blended learning, blandt andet fordi de oplever øget arbejdsindsats.

Den blandede undervisers roller og kompetencer af Inger-Marie Falgren Christensen, Pernille Stenkil Hansen og Christopher Kjær identificerer på baggrund af litteraturstudier centrale opmærksomhedspunkter og udfordringer i forhold til underviserens roller og kompetencer i blandede læringsformater. De konkluderer, at der i litteraturen ikke er konsensus om roller, kompetencer og begreber. Forfatterne giver i artiklen deres forslag til at organisere et godt "blend". Med de komplekse krav, der er til undervisere i blandede læringsmiljøer, kræver, at det er muligt at kunne trække på ressource-personer og ekspertviden i undervisningsdesignet.

Susanne Dau sætter i sin artikel *Læring på og i Blended Learning* lys på forskellige forståelser af Blended Learning. Hun skelner mellem to former for brug af læringsbegrebet, henholdsvis som et element i at legitimere læreprocessen i den fleksible tilrettelæggelse gennem anvendelse af allerede kendte læringsteoretiske tilgange (som tilkobling) og gennem undersøgelser af, hvad der karakteriserer læringen i fleksibel undervisning (udledt). På trods af sammenfald i de forskellige tilgange til at beskrive og definere læringen identificeres også væsensforskelle. Hvor læring som tilkobling primært relaterer sig til konstruktivistiske og socialkonstruktivistiske perspektiver, så inkluderer læring udledt af empirisk forskning i Blended Learning andre centrale begreber, som kropslighed, spacialitet, emotionalitet og identitet.

Gennem et litteratur-review undersøger Anne-Mette Nortvig, Peter Gundersen, Karsten Gynther og Käte Akselsen i artiklen *Blended learning i de praktisk-musiske fag set gennem et systematisk litteratur-review* begrebet blended learning i et historisk og nutidigt perspektiv. Der er på fokus på online undervisning i praktisk-musiske fag. Gennem en tværgående læsning af artikler publiceret fra 2015-2019 identificeres en række tendenser vedrørende interaktioner mellem studerende og undervisere i blandede læringsformater, hvor praktiske færdigheder er i spil. Indsigterne fra det systematiske review, viser, at der er flere forståelser af begrebet blended learning. På denne baggrund fremdrages nye måder at forstå og udfolde formatet blended learning

Forfattere

Ulla Konnerup

Lektor
Aalborg Universitet

Christian Dalsgaard

Lektor
Aarhus Universitet

